

עולים ביסודי - פתחילים

דצמבר 2024, כסלו תשפ"ה

הגענו לחודש כסלו...

החודש אנו מאירים את אור החנוכה ביחד עם תקוות לניסים - פרטיים ולאומיים. סיום השנה האזרחית מביא עימו מנהגים ומועדים נוספים אותם העולים ציינו בארצות המוצא, וגם בארץ - כדאי להכיר לתלמידי הכיתה אותם.

מה עכשיו?

חג החנוכה

חלק מהעולים שהגיעו ארצה מכירים את חנוכה וחגגו אותה בארצות המוצא. חשוב לתת להם מקום לשתף כיצד ציינו את החג. חלק אחר אינו מכיר את חגי ישראל - חשוב להרחיב את אוצר המילים הרלבנטי לחג, להכיר את שמות החג, הרקע לחג והמנהגים השונים. את ערכת האגף ניתן למצוא בפורטל הפדגוגי.

מבדקי סקר והערכה - ראמ"ה

לאחרונה פורסמו על ידי ראמ"ה מבדקי סקר והערכה. שימו לב כי עולים חדשים שנמצאים בארץ פחות משנתיים (עלו לאחר ספטמבר 2022), אינם נדרשים להשתתף במבחן כברירת מחדל, אך מנהל בית הספר יכול לבחור שייבחנו דרך ממשק איסוף הנתונים. מידע נוסף לגבי עולים ותיקים יותר ניתן למצוא - [כאן](#)

משימת הערכה - לתלמידים עולים ברמת מתחילים

על פי הלו"ז שנקבע בפריסה השנתית המשימה תתקיים במהלך חודש דצמבר לפני היציאה לחופשת חנוכה. לרשות מנהלי בתי הספר האוטונומיה לדחות במעט את קיום המשימה (לאור מאפייני אוכלוסיית העולים ואתגרי בית הספר). חשוב לקיים את משימת הערכה תוך 5 חודשים מתחילת תהליך הלמידה של העולה כדי לתכנן את המשך הלמידה. המשימה תועלה לפורטל הפדגוגי של האגף.

נובי גוד

נובי גוד (ברוסית: Новый Год, "השנה החדשה") הוא חג המציון את תחילתה של השנה האזרחית. החג נחוג מדי שנה במדינות ברית המועצות לשעבר, בלילה שבין 31 בדצמבר ל-1 בינואר. החג נחוג גם היום על ידי רבים מהעולים ממדינות ברית המועצות לשעבר כחג משפחתי בעל משמעות חילונית אזרחית. לאור זאת חשוב לקבל העדרויות בהבנה, לדחות ארועי הערכה חשובים, לתת מקום לעולים ולהסביר בכיתות את ההקשר בו החג מצוין בארץ.

מפגשי העשרה לחודש זה:

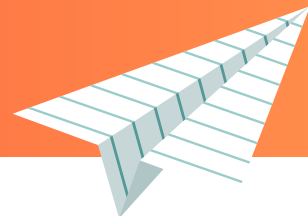
עולים בצהריים יסודי: 18.12.2024
עולים בצהריים על יסודי: 25.12.2024

לשימושך:

[מידע בנושא נובי גוד - כאן](#)
[ראמ"ה - מבדקי סקר והערכה](#)
[חוזר מנכ"ל תשפ"ה](#)

עולים ביסודי בפנט חדש

עברית שפה קשה...

החוקרים נגי והרמן (Nagy & Herman, 1987) מעריכים, ששליש מהגידול השנתי הממוצע באוצר המילים של ילדי גן חובה וכיתות יסוד מתרחש באופן אקראי בזכות ההאזנה בגן והקריאה בבית הספר - זאת, מעבר לאוצר המילים אותו למדו כפעוטות במסגרת הביתית. עם זאת, לא מעט ילדים מתקשים בהבנת טקסט כתוב - אצל תלמידים עולים יש לכך משמעות רבה אף יותר שכן פעמים רבות אוצר המילים של העולה דל. כדי שעולה יצליח לתקשר עם החברים שלו, ללמוד טקסט ולדבר הוא צריך להיות בעל שליטה באוצר מילים רחב ככל האפשר. התפקיד שלנו הוא להכיר לו מילים חדשות, לאפשר לו להתנסות בשימוש בהן וכן להקנות לו אסטרטגיות שיאפשרו לו בהמשך תהליך הלמידה להתמודד עם מילים שאינו מכיר ולפענח אותם.

אסטרטגיה להבנת מילים קשות בטקסט : פשייה

שלב הקליטה בו נמצא התלמיד העולה ושליטתו בשפה הם שיקבעו איזה חלק של האסטרטגיה כדאי להכיר לעולה. בהמשך כשהשליטה בשפה טובה, ניתן להכיר לעולה את כל חלקי משייה

ה

הקשר

ננסה להבין ממשפט קודם ומשפט אחרי למה הכוונה - מתוך ההקשר בה מופיעה המילה בטקסט. ניתן להיעזר גם במארגנים גרפיים המופיעים בטקסט (כותרת, איור וכד')

ש

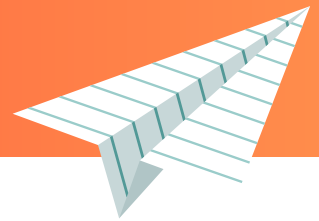
שורש ומשפחות מילים

נסמן את אותיות השורש, נחפש עוד מילים שאנחנו מכירים שמזכירים את המילה ומתוך כך נבין את הפירוש

מ

מילון או מבוגר

מילון (או גוגל) - כאשר השליטה של העולה באותיות ובשפה טובה מבוגר - מישהו שבקיא בשפה, אפשר גם חבר בן גיל העולה

עולים ביסודי בפנט חדש

לקראת משימת הערכה רמת מתחילים

מי נבחן?

משימת ההערכה מיועדת לכל עולה בבית ספר יסודי שהחל את לימודיו במערכת החינוך בשנת הלימודים תשפ"ה. ניתן להשתמש במשימת ההערכה גם לתושבים חוזרים.

מתי?

על פי הלוי"ז שנקבע בפריסה השנתית המשימה תתקיים במהלך חודש דצמבר לפני היציאה לחופשת חנוכה. לרשות מנהלי בתי הספר האוטונומיה לדחות במעט את קיום המשימה (לאור מאפייני אוכלוסיית העולים ואתגרי בית הספר) כל עוד תהליך ההערכה הכולל מסתיים לא יאוחר מ- 5 חודשים מתחילת תהליך הלמידה של העולה. מכתב עדכון והנחיות בנושא משימת ההערכה יועברו למנהלי בתי הספר דרך המחוזות.

איזה ידע צריך להיות ברשות העולה בשלב זה?

משימת ההערכה נבנתה בצורה הדרגתית כך שמכילה את הבסיס אותו העולה לומד עד סיום הספר הראשון. הבנת הנשמע: הבנת משפטים המייצגים תמונות, יכולת להבין הוראות של המורה ולענות (בהצבעה או מילים בודדות) על שאלה שהמורה שואלת. לדוגמא: באיזו תמונה הילדים רצים? הקיפו בעיגול את הבית הגדול. שיח תקשורתי תפקודי: יכולת להשלים רצף של סדרה המייצגת את ימות השבוע או מספרים, יכולת של התלמיד לספר על עצמו לפחות ב- 5 משפטים. קריאה קולית: זיהוי אותיות, קריאת צלילים ומודעות פונולוגית לצליל פותח, קריאת מילים ומשפטים בודדים. הבנת הנקרא: איתור מידע גלוי ומשתמע מתוך טקסט נתון, ניבוי נושא טקסט לפי מארגן גרפי (איור), הבנת מילות יחס, הטיות פעלים וכדומה. תהליכי כתיבה: כתיבה גרפית הכוללת את היכולת להעתיק באותיות כתב טקסט נתון וכתיבה חופשית הבוחנת את היכולת של העולה בכתיבת טקסט קצר (4-5 משפטים) בנושא 'הכיתה שלי'. תוכן: הבית, המשפחה ו- בכיתה. צורות תשואה: כן/ לא- תאור תמונה- השלמת משפטים - רב ברירה - רצף כרונולוגי. בשכבות ד'-ו' גם מיון. נושאים לשוניים: הפועל בהווה + שם פועל- מילות יחס- מילות שאלה. בשכבות ד'-ו' גם מילות קישור וכינויי גוף.

מבנה ההערכה:

תהליך ההערכה מורכב מ-2 חלקים שיש לקיים בנפרד זה מזה חלק א': נעשה באופן פרטני ובודק את הקריאה הקולית, את הבנת הנשמע וכן את יכולת העולה לקיים שיח תקשורתי - תפקודי בסיסי. חלק ב': מעריך את שליטת העולה בהבנת הנקרא ובתהליכי כתיבה. חלק זה יתקיים במשותף עם כל קבוצת הלימוד.

סיום תהליך ההערכה:

עם סיום ניתוח נתוני ההערכה יש לבנות תכניות התערבות מותאמות.